

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 30. ožujka 2022.

[[Multimedia](#)]

Biblijsko čitanje: *Lk 2, 25-30*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na našem putu katehezâ o temi starosti, danas gledamo nježnu sliku evanđelista Luke koji nam pred oči stavlja dvoje staraca: Šimuna i Anu. Razlog njihova života, prije nego što se oproste od ovoga svijeta, iščekivanje je Božjeg pohoda. Iščekivali su da ih pohodi Bog, to jest Isus. Šimun zna, jer mu to Duh Sveti unaprijed obznani, da neće umrijeti prije nego što vidi Mesiju. Ana pak svaki dan posjećuje Hram posvećujući se služenju u njemu. Oboje prepoznaju Gospodinovu prisutnost u Djetetu Isusu, koji njihovo dugo iščekivanje ispunjava utjehom i u njihov oproštaj od života unosi vedrinu. To je prizor susreta s Isusom, i ujedno prizor oproštaja.

Što možemo naučiti od ovo dvoje staraca punih duhovne vitalnosti?

Učimo, između ostalog, da vjernost čekanja *izoštava osjetila*. Znamo, uostalom, da Duh Sveti čini upravo to: *osvjetljuje osjetila*. U drevnome himnu „*Veni Creator Spiritus*“, kojim i danas zazivamo Duha Svetoga, kažemo: „*Accende lumen sensibus*“, zapali svjetlo u srcu, osvjetli naša osjetila. Duh je sposoban to učiniti: izoštrava osjetila duše, unatoč ograničenjima i ranama tjelesnih osjetila. Starost oslabljuje, na ovaj ili onaj način, osjetljivost tijela: nekome oslabi vid, nekom opet sluh... Međutim, starost koja se vježbala u iščekivanju Božjeg pohoda neće propustiti njegov

prolaz: naprotiv, bit će još spremnija prihvatiti ga, imat će veću osjetljivost za prihvaćanje Gospodina dok prolazi. Upamtimo da je jedan od kršćaninovitavova taj da bude pozoran na Gospodinove pohode, zato što Gospodin prolazi kroz naš život nadahnućima, pozivom da budemo bolji. A sveti je Augustin govorio: „Bojim se Boga kad prolazi“ – „Kako to misliš bojiš se?“ – „Dà, bojim se da mi to prođe neopaženo i da ga pustim da prođe dalje“. Duh Sveti je taj koji priprema osjetila da shvatimo kad nam Gospodin dolazi u pohod, kao što je to učinio sa Šimunom i Anom.

Danas nam je to potrebno više nego ikad: potrebna nam je *starost obdarena živim duhovnim osjetilima* koja zna prepoznati Božje znakove, štoviše, Božji Znak, a to je Isus. Znak je to koji nas dovodi u krizu, Isus nas dovodi u krizu zato što je „znak osporavan“ (Lk 2, 34) – ali koji nas ispunjava radošću. Jer kriza te ne mora nužno voditi do žalosti, to ne: biti u krizi, služeći Gospodinu, mnogo puta ti daje mir i veselje. *Umrtrljenost duhovnih osjetila* – a to je nešto ružno – umrtvljenost duhovnih osjetila, u uzbuđenju i otupljenosti tjelesnih osjetila, sindrom je koji je raširen u društvu koje njeguje iluziju vječne mladosti, a njegova najopasnija odlika krije se u činjenici da je uglavnom toga nesvjesno. Ne primjećujete da ste umrtvljeni. A to se događa: uvijek se događalo i događa se također u našem vremenu. Umrtrljena osjetila, ne razabiru što se događa; unutarnja osjetila, osjetila duha koja daju dokučiti Božju prisutnost odnosno prisutnost zla, umrtvljena, nesposobna lučiti dobro od zla.

Kad izgubiš osjet dodira ili okusa, to odmah primijetiš. No, izgubljen osjet duše možeš dugo ignorirati, možeš živjeti, a da ni ne primijetiš da si izgubio osjetljivost duše. Ona se ne odnosi jednostavno samo na razmišljanje o Bogu ili o religiji. Neosjetljivost duhovnih osjetila odnosi se na suosjećanje i samilost, sram i kajanje, vjernost i predanost, nježnost i čast, vlastitu odgovornost i bol za drugoga. Zanimljivo je to: neosjetljivost te priječi da osjetiš suosjećanje, da osjetiš samilost, priječi te da osjetiš sram ili grižnju savjesti zbog nečeg ružnog što si učinio. To je jednostavno tako: umrtvljena duhovna osjetila sve brkaju te pojedinac ne osjeća, duhom, takve stvari. A starost postaje, da tako kažemo, prvi plijen, prva žrtva tog gubitka osjetljivosti. U društvu koje pokazuje nadasve osjetljivost prema uživanju, pažnja prema slabima može samo nestati te prevlada suparništvo u kojem jači pobjeđuje. I tako se gubi osjetljivost. Naravno, retorika inkluzije ritualna je formula svakog politički korektnog govora. Ali, to još uvijek ne donosi stvarno ispravljanje u praksama normalnog suživota: *kultura socijalne nježnosti jedva da raste*. Duh ljudskog bratstva – koji mi se čini nužnim snažno oživjeti – nalik je odjeći koju više ne nosimo, kojoj se treba diviti, dà, ali... u muzeju. Gubi se osjetljivost za čovjeka, gube se ti pokreti duha koji nas čine ljudima.

Istina, u stvarnome životu možemo, s dirljivom zahvalnošću, promatrati tolike mlade koji su sposobni u potpunosti poštivati to bratstvo. Ali upravo je u tome problem: postoji jaz, krivi jaz, između svjedočanstva ove životvorne limfe socijalne nježnosti i konformizma koji zahtijeva da mladost govori o sebi na potpuno drukčiji način. Što možemo učiniti da prevladamo taj jaz?

Iz pripovijesti o Šimunu i Ani, ali i iz drugih biblijskih priča o starijim osobama osjetljivima na Duh, postoji skrivena naznaka koja zavrjeđuje da je se stavi u prvi plan. U čemu se, konkretno, sastoji

otkriće koje rasplamsava osjetljivost Šimuna i Ane? Sastoji se u tome da u Djetetu, koje nije njihovo i koje vide prvi puta, prepoznaju siguran znak Božjeg pohoda. Oni prihvaćaju *da nisu protagonisti, već samo svjedoci*. A kad neki pojedinac prihvati da nije protagonist, nego se uključuje kao svjedok, stvari teku u dobrom smjeru: taj muškarac ili ta žena dobro sazrijevaju. A to se događa ako on ili ona uvijek ima želju da budu svjedoci, u protivnom neće nikada sazreti taj hod prema punini starosti. Božji pohod ne ukorjenjuje se u životu onih koji žele biti protagonisti, ali nikada svjedoci, ne dovodi ih na scenu kao spasitelje: Bog se ne utjelovljuje u njihovu naraštaju, nego u naraštaju koji ima doći. Gube duh, gube volju da žive zrelo i, kao što se obično kaže, živi se na površan način. To je veliki naraštaj površnih ljudi, koji si ne dopuštaju da *ćute* stvari osjetljivošću duha. Ali zašto si to ne dopuštaju? Dijelom zbog lijenosti, a dijelom zato što im to više ne polazi za rukom: naprosto su to izgubili. Ružno je kad neka kultura izgubi osjetljivost duha. Naprotiv, prelijepo je kad nalazimo starije osobe poput Šimuna i Ane koji čuvaju tu osjetljivost duha i sposobni su razumjeti različite situacije, kao što je njih dvoje shvaćalo tu situaciju koja je bila pred njima, situaciju koja je bila očitovanje Mesije. Zato kod njih nema nikakve ogorčenosti, nikakva optuživanja kad su u tome stanju statičnosti. Naprotiv, postoji velika bezbrižnost i utjeha kad su duhovna osjetila još uvijek živa. Bzbrižnost i utjeha što mogu vidjeti i navijestiti da povijest njihove generacije nije izgubljena ili potraćena, upravo zahvaljujući događaju koji se utjelovljuje i očituje u naraštaju koji dolazi. A to je ono što osjeti starija osoba kad unuci dođu s njom razgovarati: osjete da ožive. „Ah, evo meni mojega života!“ Veoma je važno ići starijim osobama, veoma je važno slušati ih. Veoma je važno razgovarati s njima, kako bi se dogodila ta kulturna i duhovna razmjena, ta razmjena zrelosti između mladih i starijih. I tako naša kultura grabi naprijed na zreo način.

Samo duhovna starost može dati to ponizno i blistavo svjedočanstvo, čineći ga autoritativnim i uzornim za sve. Starost koja je gajila osjetljivost duše *gasi svaku zavist među generacijama*, svaku ogorčenost, svako uzajamno optuživanje zato što Bog dolazi u sljedećem naraštaju, koje dolazi u trenutku opraštanja od vlastite generacije. A to je ono što se događa *otvorenoj* starijoj osobi s *otvorenom* mlađom osobom: oprašta se od života ali predajući – pod navodnicima – vlastiti život novoj generaciji. I to je onaj oproštaj Šimuna i Ane: „Sad mogu otići u miru“. Duhovna osjetljivost starijih u stanju je slomiti suparništvo i konflikt među generacijama na vjerodostojan i konačan način. Tom se osjetljivošću to nadilazi: starije osobe, tom osjetljivošću, nadilaze konflikt, idu dalje, idu k jedinstvu, a ne prema konfliktu. To je ljudima zasigurno nemoguće, ali Bogu je moguće. A danas nam je to toliko potrebno, ta osjetljivost duha, zrelost duha, trebamo starije mudre osobe, zrele u duhu koje će nam dati nadu za život!

APEL

Draga braćo i sestre, u subotu i nedjelju sam na Malti. U toj krasnoj zemlji bit ću hodočasnik stopama apostola Pavla, koji je ondje primljen s velikim čovjekoljubljem nakon doživljenog

brodoloma na putu za Rim. Ovo apostolsko putovanje bit će tako prigoda da pođem na izvore navještaja evanđelja, kako bih osobno upoznao živu kršćansku zajednicu koju resi tisućljetna povijest, te kako bih se susreo sa stanovnicima zemlje koja se nalazi usred Sredozemlja i na jugu europskog kontinenta, koja je i dan-danas zauzeta u prihvaćanju mnoge braće i sestara koja traže utočište. Već sada pozdravljam sve vas Maltežane: ugodan vam dan želim! Zahvaljujem svima onima koji predano rade na pripremi toga posjeta i molim svakoga od vas da me pratite molitvom. Hvala!

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

Posebno srdačno pozdravljam ukrajinsku djecu, kojoj su gostoprimstvo ukazale zaklada “Aiutamoli a vivere”, udruga “Puer”, te Ukrajinsko veleposlanstvo pri Svetoj Stolici. Ovim pozdravom djeci u misli nam se ponovno vraća ta monstruoznost rata te još jednom upućujemo molitve da se zaustavi tu barbarsku okrutnost koju predstavlja rat. [...] U ovom posljednjem dijelu korizmenog hoda uprimo svoj pogled u Kristov križ, najviši izraz Božje ljubavi, i nastojmo biti uvijek uz one koji trpe, koji su sami, uz slabe koji trpe nasilje, a nemaju nikoga tko bi ih branio.